

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravišтво (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá trispodne petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 196.

V Ljubljani, v soboto 29. avgusta 1885.

Letnik XIII.

O slovenskem gledališči.

Potovanje Slovencev v zlato Prago, kjer so pri-liko imeli občudovati krasen Talijin hram, katerega je velike umetne vrednosti postavila požrtovalnost češkega naroda, daje nam povod spregovoriti o našem slovenskem gledališču nekoliko besed.

Ne zahtevamo sicer od malega našega naroda, da si tudi on zgradi novo, krasno gledališče, našim zahtevam popolnem ustreza dosedanjo deželno poslopje. Pravimo poslopje, vprašamo pa, ali nas more zadovoljiti vse, kar se je v najnovejšem času za predstavljanje določevalo, osobito pa to, kako se je predstavljalo? To vprašanje moramo, žal — zanikati. A nikakor nam ne pride na misel, katerega koli tem neprimlikam krivega dolžiti. Odnosaji vzajemno delujočih faktorjev edino so krivi, da slovenske predstave niso zamogle tako blagodejno vplivati na našo občinstvo, da bi se zanimalo v oni meri za nje, kakor bi bilo želeli.

Kako toraj tem neprimlikam v okom priti? Težko, zaradi razmer, a z druge strani lahko. Dramatičnega društva odbor ima z notranjimi zadevami pesla dovolj, nepristojno bi bilo toraj zahtevanje: da išče, malo da ne od hiše do hiše igralnega osobja, da nadzoruje vaje, da vežba posamične igralce, odbira našim razmeram prikladne igre itd. Dramatičnega društva odbor naj je postavodajalen, a izvrševanje vzame naj mož v roke, kteremu so raznoterne gledališčne stvari dobro znane. Podučten mora biti v vsem, kaj in kako in kdo ima predstavljati. Kar ta v predstavljanje odboru nasvetuje, naj je skrbno izbrano, naj je narodnostnim običajem prikladno; dotične igre uloge morajo pa igralnemu osobju isto prikladne biti. Treba je toraj strokovno igralno osobje razdeliti; kajti teorija in praksa (znanje in djanje) nas uči, da le na tak način je možno dobro skupno igranje doseči. Res težko in trudapolno je vse to, a ker dobro vemo, da imamo v našem stolnem mestu moža, katerega dičijo zahtevane sposobnosti in ker je skušen požrtovalen narodnjak, in bi stvar iz nesebičnosti, iz zgolj ljubezni do Talije slovenske pre-

vzel, treba samo porazumljenja z odborom dramatičnega društva in naše slovensko gledališče bo osnovano na tak način na trdni podlagi. Vpliva ima gospod, ki nam je na mislih dovolj, da si „staro“ igralno osobje ohrani, gotovo se mu pa tudi posreči, pridobiti si nove sile, da popolni nedostatke v raznih strokah. To bi bil toraj naš intendant, naš viši gledališčni nadzornik.

Nismo pa tako priprosti, da bi mislili, da je možno vzdrževati gledališče brez novecev, pač smo pa uverjeni, da se bota, kadar se gledališka uprava preustroji, naša narodna zastopa deželni in mestni za neobhodno našemu, kakor vsakemu drugemu narodu potrebni ta zavod toliko zanimala, da mu naklonita podpore v toliki meri, v kolikoršni je potrebno, da se zamore skrbeti deloma za nagrade in plače igralnemu osobju, deloma pa za izvirne ali vsaj spretno preložene igre. In ko se bode prepričalo naše občinstvo, da je petje in igranje na taki stopinji, da se sme zadovoljiti, upamo, da se število članov dramatičnega društva ne bode krčilo, temveč množilo.

Že v začetku smo omenili, da imajo priliko Slovenci v zlati Pragi občudovati Talijin hram, priliko pa tudi videti sposobnosti tamošnjih igralcev, s kterimi vnemajo občinstvo za gledališče, in to utegne marsikoga vspodbujati in navduševati za naš slovenski oder. Toraj naj spolni vsakdo po svojih močéh dolžnost, bodi si kot podpornik, bodi si kot igralec, in tudi naš mali narod slovenski bode v kratkem zavzemal častno mesto med sobratскими narodi svojimi gledé gledališča. Poprimimo se toraj stvari z močno čilavo roko in Bog bo dal srečo, da se nam vresničijo naše vroče želje že prihodnji dōbi veseliti se dobrega igranja in polnih prostorov gledališčnih!

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. avgusta.

Notranje dežele.

O napadenih nemških „turnarjih“ v Kraljevem dvoru na severnem Českem pisali

smo že včeraj na tem mestu ter povdarjali, da so ga najbrž nemški „turnarji“ tako rekoč provzročili. Danes zdi se nam potrebno navesti podrobnosti, katere bodo to potrdile. Nemški „turnarji“ pridrvili so se od vseh krajev iz bližnje in daljše okolice z veliko-nemškimi trakovi na prsih, s čemur so mirne Čehi izzivati hoteli, kar se jim pa ni posrečilo, kajti Čehi so ostali mirne krvi vkljub tolikošnemu izzivanju na avstrijskih tleh. Več nemških „turnarjev“ je poleg svojega zabavljivega postopanja napadlo malega češkega učenčka Šindlerja in so ga pretepali jeli, ne da bi se bil kaj pregrešil. Prej ko ne je vsa njegova pregreha tičala morda v kaki popevki kakor je „Hej Slovane“ ali „Kde dūmov moj?“ Nabijali so ga tako, da bi bil znabiti obležal, če bi ga jim ne bila neka branjevka iz rok spulila. Pri tem jo je pa branjevka Mali sama dobro skupila, kajti nemški „turnarji“ so vsi h krati na-njo planili in bi jo bili grdo izdelali, ko bi ji ne bili okoli stoječi Čehi na pomoč prišli. Ko so pa „turnarji“ češke pesti na svojem hrbtišči čutili, jeli so kričati po policiji, da naj jih varuje pred „česko pakazo“. Českimi družtev se pretepa nobeno ni vdeležilo, pač pa so bili tovarniški delavci, ki so „turnarjem“ srbečico na koži strojili. Žaljeni narod je bil tako razburjen, da bi se bili grozni poboji lahko zgodili, naj bi se ne imeli zahvaliti nekterim jako vplivnim Čehom in pa okrajnemu glavarju. Prvi so jeli mir delati, drugi je pa „turnarje“ iz mesta pognal.

Ko so se v Kromerizi carja in drugi z lovom razveseljevali, podala sta se *Giers* in *Kalnoky* v župnijsko hišo, kjer sta svoje politične razgovore imela. Trajali so cele štiri ure. Predrznost bi bila in domišljija že danes natanko določiti, kaj sta se menila. Kaj tacega navadno le toliko pride med svet, kolikor se dotičnim krogom potrebno zdi, da zadostuje za pokritje važnejših razprav. V krogih, ki so na glasu dobro-podučenih, trdijo, da pismeno nista državnika ničesa sklenila. Razgovarjala sta se o splošnem političnem položaji, in pa o vprašanji, po kaj se je Drummond Wolf v Carigrad peljal, kar je namreč javna tajnost, da misli Turčija proti Rusiji Angležem pridobiti. Največ časa porabila sta menda za razgovor, kaj bi bilo vkreniti, če bi se Turčija res Angležem na limanice vsedla in pa kdaj da se bo Bosna s Hercegovino proglasila za avstrijsko pokrajino. Ker se je Rusija že lansko leto v Skiernievicah izjavila, da nima prav nič proti priklopu Bosne in Hercegovine, pač pa Gladstone s tistim ni bil nič kaj zadovoljen, sklenila sta letos ministra, da se bo vprašanje takoj v javnost spr-

LISTEK.

Misijonske postojanke po Norvegiji.

Sedaj, ko dobro opravljene ladije po letu redno vozijo ob norveškem pobježji notri do severnega rta, pride vsako leto meseca julija tje in tudi v Hammerfest več potovalcev. Posebno jih vabi tje polunočno solnce, t. j. mesec dni se vidi solnce tudi po noči na nebu, ki s čarobno svetlobo obseva skalnate in mnogo razdrte otoke, ledenike in morske zatone. Tujec se sicer nekaj časa veseli teh naravnih lepotic poletu, a vse to domačina nekako slabo odškoduje za ledeno polarno obnebe, in za dolge noči, ki po zimi kar nočejo minuti. Tedaj ne pridejo več potniki zaradi zabave, ti se sicer navadno veliko ne brigajo za misijonska dela katoliške cerkve. A vendar so tukaj gori katoliški misijonarji in sestre sv. Elizabete iz Nemškega iz Neisse, tukaj na najskrajnem severu, daleč nad severnim polarnim tečajem, imajo pol leta zimo, o kakoršni se pri nas nikomur niti ne sanja, živé pa med samimi protestanti, poleti pride pa k njim tudi več razkolniških Rusov in laponskih

paganov. Mnogo novega se iz tega kraja ne more poročati. Protestantje jih gledajo bolj ali manj zavidno in sumljivo; delé le malemu številu blagrev sv. vere in podučujejo neznatno število otrok, strežejo bolnim in zapuščenim v bolnišnici, in skušajo z deli krščanskega usmiljenja odpraviti predsodke, ki zadržujejo razširjanje katoliške cerkve.

Da ne delajo nikakor brez vspeha, kaže nam naslednje pisanje, ktero je priobčil nedavno protestant o njih delavnosti, glasi se tako-le: „Katoliki so prodali svoje prejšnjo posestvo in so kupili dvoje skupaj stoječih hiš in jedno posamezno v sredi mesta. Obe hiši so tako predelali, da je le jedna skupna. Tam je stanovanje za dva duhovna, za jedno učiteljico in pet usmiljenih sester, isto tako sobe za bolnike, kterih je sedaj 14. V zvezi z bolnišnico je sedaj kopališče z najnovejšimi pripravami za razne vrste kopel, dalje soba ranocelniška, kjer je mnogo novega in časa primerne ranocelniškega orodja.

Tretje posestvo je uprav pred pristaniščem, in spomladi hočejo tam cerkev staviti. Poleg tega zidajo veliko šolo z učiteljskim stanovanjem. Vidi se iz tega, da katoliški misijon tukaj mnogo deluje, kar je malemu revnemu mestu v neprecenljivi blagor.

Usmiljene sestre, ako jih kdo prosi, pomagajo z besedo in z dejanjem in ljudi obiskujejo po hišah. Kakor se zná, imajo mnogo posla v svoji bolnišnici. Navadno je tū vse polno, ker tukaj sprejmejo ljudi, ki imajo najbolj nevarne bolezni, ker tam jih oskrbujejo umne sestre natanko po ukazu zdravnika s pomočjo najboljših priprav. Okrajni zdravnik v mestu ima stalno opravilo v njih bolnišnici. Mnogo hromovih in drugih neozdravljivih betežnikov tukaj oskrbujejo, imamo tedaj dovolj vzroka, da spoštujemo zveste postrežnice ter se veselimo, da si je misijon odbral mesto po naravi tako skromno obdarovano in ležeče na skrajni točki zemlje. Tudi ne moremo dolžiti sestre, da bi pri svoji požrtvovalni delavnosti iskale prestopov k njih veri, ker namen jim je edino ta, da dopadejo Bogu in skazujejo dobrote bližnjemu ne gledé na versko izpovedanje.“

Tako protestant. — Zadnje besede nam dosti jasno kažejo, koliko previdnosti in ljubezni je sestram potreba, ko ljudém dobrote skazujejo; a njim se najsvetejše in najbolj opravičene želje ne spolnujejo. Gotovo bode prišla ura, ko bode to tiho opominovanje, ki se oznanjuje z lepim zgledom in prisrčno dobrotljivostjo doneslo obilnega sadu.

vilo in rešilo, kakor hitro bodo na Angleškem volitve dognane in Salisbury na krmilu ostane, kteremu je vsaj na videzno vsejedno, ali ima Avstrija Bosno in Hercegovino z dejanski posesti ali ne. Če bi se pa na Angleškem zopet kak Gladstone pri novembarskih volitvah izvalil in na krmilo spravil, potem bode pa Kalnoky še nekoliko potrpel in boljšega ter vgodnejega vremena počakal.

Jutrova razkolna cerkev bode madjarski vladi še silno veliko dela dala, preden bode ona zopet v pravem tiru, kakor si jo narod, in ne kakor si jo vlada želi. Narod si želi cerkveno samoupravo, kakor jo je imel do najnovejšega časa Angeličevega, kterega ni narod temveč madjarski minister na patrijarhov sedež spravil. Zato bode narod skrbel, da si zopet pribori prejšnje pravice. V tem smislu pravijo, se vlada ne smé več v tolikošni brezmerosti v srbske cerkvene zadeve vtikati, kakor se je to do sedaj godilo, sicer se še dolgo dolgo ni nadjati pravega napredka ne na cerkvenem in ne na šolskem polju. Razkolne cerkve so si pa tega same krive, kaj s tem, da od Rima odpadejo, postanejo svetne vlade, tako rekoč njihovi papeži. Prva naloga bodočega cerkvenega zbora bo toraj skrbeti, da se cerkvi zopet pridobi samostojnost, kakor jo je imela poprej, da bo patrijarh najvišji svečenik (?) narodov, ne pa madjarski sluga. Cerkevna občina hoče imeti v svojih rokah ustavo, določilno in izvrševalno pravico, sicer se cerkvena samouprava niti misliti ne da. Najboljši porok te pravice je postava, kakoršne pa ni še v zakoniku ogerske krone. Srbi hočejo pred vsem imeti pravico, da si smejo po svojem prepričanju voliti patrijarha. Ta volitev, pravijo Srbi, je temelj, na katerem stoji srbska narodna (?) cerkev in je ravno tako stara, kakor ona sama, ki si mora tudi škofo sama voliti, če hoče taiste imeti take, ki bodo eno telo in ena duša z narodom. Brez narodne hierarhije pa narodna cerkev tako ali tako ni možna.*) Kakor je pa dandanes narodna srbska cerkev na Ogrskem, prvi skoraj več podobna ni, ker je vsa njena oblast v državnih rokah. To se mora odpraviti in pritožba pri svetli kroni vložiti, pravijo. Narodna in radikalna stranka bodete vse svoje sile zastavili, da s tem programom proderete in srbsko cerkev iz državnih rok izpulite, ter jo na stališče postavite, na katerem je ona v prejšnjih časih stala. Opirati se mislite pri tem na ogersko postavu, koja vsem veram pod ogersko krono popolno prostost zagotavlja.

Vnanje države.

Ko je Bismark tiste znane besede izrekel, da se mora Avstrija odslej nadalje *proti iztoku* razprostrati, mislil je pri tem tudi na Nemčijo, koja je ta njegov uk mnogo prej izvrševati začela, kakor pa Avstrija. Nemčija se je že več let pred zasedanjem Bosne in Hercegovine od naše strani začela na zapadnih pokrajinah ruskih, ki njej ob iztoku leže, razprostrati. Na sto in sto nemških rodov in naselilo se je na rusko-poljski zemlji, ktere so si ondi takoj svetla nakupile, na katerem so se vgnjezdile. Leta 1880 se je 1600 takih družin oglasilo za rusko podaništvo, ktero so tudi sprejele. To na-

*) Ali ni izraz „narodna cerkev“ v tem pomenu nekaka nezmisel? Recimo, da je na Ogrskem jutrova razkolna vere tudi nekaj Madjarov, nekaj Saksov itd., ali bode tudi ta kopa ljudi imela svojo lastno „narodno cerkev“? In ali se ne godi v srbskem kraljestvu tako imenovani srbsko-narodni cerkvi enako, kakor na Ogrskem? Tudi tam je vlada z neko stranko v prepiru zastran njihovega patrijarha. Zato je gola resnica o tej „narodni cerkvi“, kar je precej potem rečeno: „vsa njena oblast je v državnih rokah“

Pri tej priliki naj prav pristrčno priporočamo svojim čitateljem tudi druge postojanke po Norvegiji. Kraljevo mesto Kristijanija, stara častitljiva metropola Drontheim, živahno trgovsko mesto Bergen, manjša mesta Frediksstad in Fredikshald na jugu, Trömsö, Altengaard in Hammerfest, na severu imajo dobro osnovane male krščanske občine. V Drontheimu je pri misijonski župniji tudi malo misijonsko semenišče, kjer se izobražuje nekaj mladih ljudi, večidel Francozov, za apostolsko delovanje v Norvegiji. Pa vse te občine so še male, katoliki so večidel reveži in misijonarji pričakujejo dobrotljivih rok iz inozemstva, uprav tako potrebna je pristrčna in goreča molitev. V nedeljsko službo božjo na mnogih postajankah hodi mnogo protestantov. Veselé se nad lepoto in veličastvom službe Božje. Močno so ginjeni pri cerkvenih govorih, ker vidijo kako pobožen in ksko dosleden je nauk, ki se tam oznanjuje. Svečenik jim ni več zver, niti namestnik Antikrista, kakor so ga razkričali prvi oznanovaleci krive vere.

Sedaj ko je opešalo nekdanje sovraštvo do cerkve pa v verskih rečeh niso več tako resnobni in zgubljja se prepričanje, da je Kristus vtemeljil le jedno cerkev, a ti mora pripadati, kdor hoče biti izveličan. Po mestih se razširja nejevera, na selih so luteranski duhovniki, ki imajo navadno veliko otrok, v sorodstvu z drugimi družinami in z njimi tako tesno zvezani, da ostanejo protestantje pri svojih predsodkih,

selovanje se je pa s čudovito močjo množilo. Tri leta pozneje, leta 1883, stopilo je že 5000 inostratev pod rusko podaništvo, med temi je bilo 4000 Nemcev in med poslednjimi 3000 Prusov. Po premoženji razvrsteni imeli so med seboj 120 velikoposestnikov in kapitalistov, 320 rokodelcev, 1430 navadnih kmetij in več kakor 2000 zakupnikov. Leta 1884 se je število priseljenih tujcev iz inostranstva na rusko-poljski svet podvojilo, da skoraj potrojilo, kajti bilo jih je že 11.000, med temi zopet več kakor 8000 Prusov. Po stanovih razvrstjenih bilo je 200 velikoposestnikov, 1500 železničarjev, 3000 rokodelcev in 3000 kmetov. Kaj bo, če bo Rusija pričeto izganjanje Prusov v tem smislu nadaljevala, kakor se ga je Prusija podstopila? Kar smo že omenili, zguba premoženja, toraj beraštvo in nezadovoljnost. S tem se pa nikdo bolj ne podpira, kakor anarhizem in v resnici se tega tudi nikdo bolj ne veseli kakor anarhisti.

Svitarji so postavili v Zürichu razkolniku in krivovercu Zwingliju stalen spominek, kterega so s cerkveno kalvinsko slovesnostjo odkrili. Hiše in ladje so bile vse v zastavah. Govorniki so zatrjevali, da je ta spominek možu na čast, ki je Svici versko in politično prostost ohranil, pač da: versko prešernost!

Kolera je sama po sebi jako huda šiba božja in vendar so **Španjolci** za nekaj časa popolnoma pozabili na njo, če tudi jim dan na dan blizo 2000 duš iz tega na oni svet preseli. Kako-li bodo mislili na kolero, če Karolinski otoki vse njihove misli na-se obračajo, če vročerkvni Španjci še skoraj na jed in pijačo pozabijo pri zavesti, da so se jim Nemci Karolinov polastili. Časniki prinašajo dolge in strupene uvodne članke na Bismarka in nemško prijaznost, ktero Španjolci že na več krajih britko občutijo. Nemčija jih je pripravila ob nekaj svetá v Gvinejskem zalivu pri Fernando Pó, in sedaj se jim je pa še na Karolinih vgnjezdila. Radikalni časniki vladi celó svetujejo, da bi politične razprave z Nemčijo takoj opustila in odločno zahtevala priznanje dvestoletnih svojih pravic na Karolinih. Da stvar za jako resno smatrajo, je dokaz to, da so že trti parnike v tiho morje poslali, ki so skupino Yap zasedli. Angleži vso zadevo le bolj od strani opazujejo, ne da bi rekli ne bev ne mev, temveč so se pa Francozi za Španjce potegnili. Francozi po svojih listih Nemcem očitajo roparstvo, kterega so si s prilastitvijo Karolinov na dušo navlekli. Kako mučen da mora sedaj položaj za Španjolce biti, sprevidele bomo takoj, če le nekoliko nazaj pomislimo, koliko si je še lansko leto španjska vlada prizadevala, da bi si Bismarka za prijatelja dobila, s katerim bi potem Francoze od nog do glave merila. Kako hitro se je pač spreobrnilo! Nemci so že veliko prej Španjolcem zobé pokazali, kakor so se le-ti kaj tacega nadjali, Francozi so jim pa le dobri prijatelji ostali. Najhuje bo pa še to za Španijo, da bo na zgubi, kakor se obrne. Njene dozdevne lastniške pravice so jako piškave vrednosti, to mora vsakdo pripoznati, kdor jih je čital in tako bode razsodila prej ko ne tudi mednarodna komisija, kteri se bo Karolinska zadeva v pretres izročila. Do vojske si menda Španjolci s svojimi Kolombovimi ladijami pač ne bodo upali.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 28. avgusta. (Duhovske vaje.) Duhovske vaje pač niso, da bi se o njih javno razgovarjali. Namenjene so „notranjemu človeku“ —

srecu in kar se z njimi pridobi, ostane v srecu. In vendar so tudi za javno — se vé, da najprej duhovsko — življenje pomenljive. Kakeršno notranje, tako je tudi zunanje življenje, in naj je notranje življenje zdravo, krepko, naj ima pravi namen in naj mu je vir, ob katerem se življenje duhovsko vedno prenavlja, Bog, potem mora biti tudi zunanje življenje krepko, bogato in sadonosno. Sadovi blagega duhovskega delovanja se razsipajo med narod. Tedaj je prenovljenje duhovskega duha po duhovnih vajah tudi narodu v prid. In to ni zadnji vzrok, zaradi kterega mora biti duhovsko življenje zdravo, krepko in bogato. Pomislimo, da dandanes je vse javno. Najmanji dogodek se razvé v dveh dneh po celi Evropi in še dalje. Dandanes je duhovnik res na svečniku in sicer prav na visokem svečniku, na katerem ga celi svet vidi. Zato je treba, da ima duhovsko življenje obilo svetlobe, ker gorje svetu, ako bi bilo temno.

Duhovne vaje je vodil o. H. Noldin dr. Jez., vodja konvikta jezuitskega v Innsbrucku. Njegovi premišljeni govori so razsvitljevali um, razgrinjali tudi skrite gube človeškega srca in kazali, kako da pozná on človeško naravo. H krati je pa tudi voljo znal tako nepremagljivo nagibati, da se je moral vsakdo vdati njegovim besedam. Držal se je precej natanko navoda sv. Ignacija, zato je oblika njegovih premišljevanj bila videti malo lesena in okorna. Toda proti koncu se je moral prepričati vsakdo, da je ravno ta oblika popolnoma primerna enakim govorom.

Vdeleževalo se je duh. vaj blizo 70 gospodov. Vdeleževali so se tudi mil. knezo-škof in imeli sredo popoldne poldrugo uro trajajočo konsideracijo, o najvažnejših zadevah in prašanjih tikajočih se duhovščine naše škofije, ki je bila silno tehtna in bode gotovo kakor v kamen zasekana ostala v spominu vdeležencev. Nekaj posebnega je videti škofa v onem opraviilu, ktero mu je naložil Zveličar, rekoč: Pasce oves meas — pasi moje ovce. — Tudi sklenili so škof duhovne vaje s primernim nagovorom.

Duhovsko pomanjkanje, ki je morebiti letos prišlo do vrhunca, notranje in zunanje stiske, ki se valijo od dne do dne na cerkev Gospodovo, ljubezen do izročene čede pač zahtevajo dandanes, da bi celo duhovsko življenje bilo duhovska vaja. To misel smo si vzeli kot sad letošnjih duhovskih vaj seboj v novo čvrsto delovanje.

Iz Ljubljane, 28. avgusta. (Ozir na duhovske vaje.) Ko smo se zadnji ponedeljek mnogi duhovni iz Gorenjskega po železnici v Ljubljano peljali, so se ljudje temu čudili in popraševali, kam da gremo in zakaj nas toliko gre? Možičku, ki je tudi tako popraševal, je prav dobro eden izmed nas odgovoril, rekoč: Očka mi gremo na „Waffenübung“ (vojaške vaje), in še drugi je šaljivo pristavil: Ali ne veste, da bodo zdaj veliki „manevr“, v Ljubljani? Da, prav res so eksercicije, kakoršne so bile te dni v Ljubljani, za duhovnike to, kar so za vojake vaje v orožji ali manevri. Duhovni se namreč urijo v duhovnem orožji in se vadijo du-

ako tudi Lutrova vera peša. Ločin je čedalje več in še Mormoni dobivajo svojih privržencev iz Norvegie. Zoper nejevero in krivovero pomaga le milost božja in molitev vernih.

Da se pa povzdigne nekdaš tako cvetoča Norveška cerkev iz razvalin, je silno važno, da se cerkve in šole poštvajlene s tolikim trudom podpirajo, da se ohranijo in nadalje razvijajo, da se lepota katoliškega bogočastja dostojno razodeva in se mora katoliška vera skazovati z deli krščanskega usmiljenja.

Zemljepisno-zgodovinski opis Novomeškega okrajnega glavarstva.

(Dalje.)

Ambrus.

Ob levem bregu Krke drži cesta iz Žužemperka proti Krki in dalje v Ljubljano. Pri Zagradcu pa se zavije mala cesta iz okrajne v Suho krajno. Kočevje in Strugo skozi Ambrus, ki se razprostira po dolini, podobni kotlu. Tla so kamenita, krasu podobna. Vendar si marljivi prebivalci pridelayo skoraj dovolj živeža, ker zarad cvetoče živinoreje gnojé dobro polje. Po hribih pridelujejo najlepšo pšenico; po dolini pa se družega žita mnogo prideljuje. Po Bovleku, Stražnem vrhu, Ambruški in

Brezovski gori raste tudi vinska trta, če tudi ne rodi ravno izvrstne kapljice, je vendar le dobra pijača, mnogo boljša nego „brlavka“.

Kakor sploh po teh krajih je tudi tukaj največa nadloga, ker ni tekoče vode in studencev, zlasti po dolini. Ko kapnice zmanjka po vodnjakih, treba je voziti ali nositi vodo iz Krke. Na obe strani po hribih pa se nahajajo studenci. Znan je „Ratenski studenec“, kjer je znani pesnik Jožef Žemlja, zaje-mal pesniškega duha.

Župnija je iz novejšje dōbe. Bila je ustanovljena 1770. Do te dōbe je pripadala h Krki. Krstna knjiga se pričinja z letom 1799. Sedanja cerkev sv. Jerneja so sezidali l. 1811. Za te dōbe je bil župnik g. Lenart del Cot. Istega leta jo je tudi blagoslovil dekan iz Ribnice, g. Bonaventura Humelj.

Od leta 1825—1835 se nahaja tu duhovni pastir g. Franc Mauser, ki je slovel kot umni vinorejec. Za njim pa je sledil znani slovenski pesnik J. Žemlja. V času njegovega pastirovanja je pokončal požar župnijsko hišo (farovž), ktero pa je na novo sezidal.

Šola je bila ustanovljena l. 1871. Prvi učitelj je bil g. Janez Lobe. Podučevalo se je v stari cerkveni hiši. Leta 1884 pa so sezidali lepo šolsko poslopje. V to svrho se je mnogo trudil sedanji g. župnik Jakop Tomelj. Z olepšavo župnijske cerkve in s tem činom si je postavil nepozabljiv spomenik. — Bog ga ohrani še mnogo let!

hovno vojsko za-se in za sebi izročene prav vspešno voditi, duhovne sovražnike na pravem kraju poprijeti, ali pa ob pravem času se jim umakniti, vmes tudi skrhano orožje zopet nabrusiti. — Ko bi bil jaz v tistem vozu, kjer je sedel radovedni možicelj, bi mu bil pa še rekel, da se peljemo v toplice; kajti eksercicije so res tudi nekake duhovne kopeli. Kakor v toplice ljudje zato hodijo, da se dobro skopljejo, da se operó in osnažijo, da si razrušeno, zgubljeno zdravje popravijo in pokrepčajo, tako je tudi tukaj, da se dotični čistijo dušnih madežev in da ozdravljeni in pokrepčani na duhu k svojim čedam nazaj vračajo. Kdor se v mrzli vodi koplje, mu je od začetka sitno in neprijetno, kadar v vodo skoči, ali toliko bolje se počuti, ko zopet iz vode pride. — Gotovo, eksercicije (duhovne vaje) so za duhovne velika dobrota in vsak je vesel in srečen, če se jih le more vdeležiti.

Naj vam toraj nekoliko o letošnjih duhovnih vajah sporočim. — Bilo nas je vseh skupaj s premil. g. knezoškofom 67. Prejšnja leta jih je po več hodilo. Tudi to je nov in žalosten dokaz, da se število duhovnov od leta do leta krči. Kjer so bili popred trije duhovni, sta zdaj komaj dva; kjer sta bila popred dva, je zdaj eden ali pa še nobeden. Od tod pride, da tudi k vajam ne morejo hoditi, kjer nimajo včasih prav velike fare nikomu pustiti.

Letošnjih duhovnih vaj so se, kakor je bilo že rečeno, vdeležili tudi knezoškof, potem več korarjev, nekaj dekanov, drugi pa so bili župniki in kaplani. Pa pri vajah tega razločka ni bilo. Tu smo bili vsi enaki, spoznali smo se vsi za grešnike, za spokornike. Vse je prešinal le en duh, vse je vodila le ena želja: ponižati se pred Bogom in se z njim s pravo pokoro zopet spraviti, ali v njegovi prijaznosti še bolj potrditi. Častitljivi kanoniki, stari sivi župniki, so voljno potrpežljivo čakali pred sobo spovednikovo, da so na vrsto prišli. Na klic zvonca so bili precej vsi zbrani v kapeli, mladi in stari in to po 6- do 7krat na dan, da so poslušali iz ust pridgarja nauke, ktere so sami, morebiti že mnogo, mnogokrat drugim oznanovali. O to je bila lepa prikazen in jaz bi bil le rad videl, da bi bil kateri tistih zraven, ki se nad duhovni repenči, in govori, da duhovni sami ne storé, kar druge učé. Tu bi bil videl, da se jako moti, in da duhovni to, kar drugim priporočajo tudi sami delajo in včasih veliko bolj natanko.

Ko je č. g. eksercitor P. Hieronim Noldin iz Innsbrucka, sicer bolj tiho pa pretresljivo govoril, to bi bili morali biti zraven, kako je bilo vse tiho, in se nobeden ni ganil in nobeden ne črnil; nobeden zadremal; oh, take pazljivosti mi pri naših pridigah nismo vajeni. Pa tudi po pridigi nismo proč leteli, ampak v premišljevanji se mudili. Priprave in srčnih želja po božji besedi pred pridigo, pazljivost med pridigo in po pridigi pa premišljevanja manjka navadno pri prostem ljudstvu, zato tako malo uspeha in sadu pri tolikem pridigovanju.

Še naj opomnim lepe kapele v Alojzijevišči in častitljive božje službe, ker oboje veliko pripomore, duha pobožnosti buditi in podpirati. Kaj pa naj še le rečem o izvrstnem orgljanju in petju pod vodstvom

Za šolo godnih otrok je 150. Razne krajne okoliščine vendar redno obiskovanje jako ovirajo.

Občina šteje 1775 prebivalcev, ki živé v 15 vaséh in 309 hišah.

Razun župnijske cerkve sv. Jerneja so še podružnice sv. Lucije na Kalu, sv. Petra na Kamnem vrhu in sv. Jakopa v Višnjem.

Ajdovica.

Proti severni strani od Soteske se razprostira po kamenitih tleh župnija Ajdovca (439 m.). Svet je večinoma gorat.

Župnija je bila ustanovljena l. 1789. Do one dóbe je pripadala k Dobrniški župniji. Politično pripada sedaj k Žužemperškemu okr. sodišči.

Občina ima 678 prebivalcev, ki živé v 129 hišah. Po vaséh so pa tako-le razdeljeni: Boršt (16 preb.), Ajdovca gor. in dol. (143), Laze (11), Lipovec veliki in mali (216), Lipovec srednji (130), Morava (17) in Podlipa (125).

Župnija ima tudi lastno šolo. Sedaj oskrbuje poduk g. župnik Mihael Bogolin.

Razun župnijske cerkve presv. Trojice je le še podružnica sv. Nikolaja na Selih poleg Lipoveca velikega s pokopališčem.

(Dalje prih.)

P. Angelika! To bi pač človek le poslušal. Mimgredoči ljudje in vojaki so ostajali pred Alojzijeviščem in niso šli pred naprej, da je petje ponehalo. Če vse to povzamemo, potem mi bo vsak verjel, da so nam duhovne vaje le prehitro minule in da nič bolj ne želimo, kot še katerikrat se jih vdeležiti. Gotovo pa vsem vdeležencem iz srca govorim, če se tudi očitno zahvaljujem premil. gosp. knezoškofu za to veliko dobroto, ki so nam jo preskrbeli, v. č. g. eksercitorju za mile in prepričavne, v srce segajoče besede in opomine hišnemu vodstvu za vso ljubeznjivost in postrežbo! Bog daj, da te vaje veliko in najboljšega sadu obrodé!

Iz Kočevskega okraja, 28. avgusta. (Izid dopolnilne volitve) namesto prerano umrlega poslanca Karola Rudeža v kmečkih občinah sodnijskih okrajev Kočevje, Ribnica in Velike Lašče je bil v „Slovencu“ že naznanjen. Potrebno se mi pa zdí, izid volitve nekoliko pojasniti. Mnogi volilci so imeli tehtne pomislke pri glasovanju za g. Hrena zaradi njegove kandidature za državni zbor proti nasvetu centralnega volilnega odbora. Vendar, ker so nekteri volilci naglašali, da je g. Hren prosil za vpokojenje, naj bi toliko bolj mogel delati za blagor zastopanih okrajev, so naposled vendar glasovali za njega nadjaje se, da bo deloval z drugimi narodnimi poslanci po geslu: „Vse za vero, dom in cesarja“. — Zaupanje svojih volilcev bo novi deželni poslanec le tedaj imel, ako se bo pridružil narodni večini poslancev.

Pri volitvi so razun vsih narodnih volilcev glasovali za g. Hrena tudi nekteri Kočevarji; toda večina njihova je imela svojega kandidata posestnika na Kočevski Reki, g. Matija Verderberja.

Volilec.

Naše slovstvo.

„Stavbinski slogi“

imenovala se bode knjiga, ki bo v kratkem izšla v „Katoliški tiskarni“. Epokalno bo to delo, kateremu med našo literaturo do sedaj zastoj primere iščemo. Nevtrudljivi pisatelj, ki jo je z veliko požrtovalnostjo in še večjo marljivostjo ter neprimernim trudom sestavil, ji je konzistorijalni svetnik č. g. J. Flis, špirtual v tukajšnjem duhovnem semenišči. Knjiga obsega v veliki četvorki 23 pol teksta s 144 podobami raznih stavbarskih slogov, poleg tega pa še 40 tabel samih podob največjih umetvorov iz stavbarstva. Podob na tablah je čez 300. Knjiga je pisana s posebnim ozirom na cerkveno stavbarstvo, ktero razpravlja od njegove prve še predkrščanske dóbe, pa do današnjega časa. Poleg tega našle so pa tudi vse druge necerkvene stavbe, ako so taiste le količkaj priča silovitosti človeškega duha, dostojen in zaslužen prostor v nji. Tu se vidijo uzori iz raznih slogov, kakor so: egiptovski, asirski, perzijski, indijski, kitajski, feniški, izraelski, helensko-pelazgijski. Dalje se spušča knjiga v natančnejšo obravnavo klasičnih slogov stare grške in rimske države. Za temi pridejo na vrsto krščanski slogi, katerih dóba sega v starokrščanstvo, kjer se je cerkev božja morala še po katakombah skrivati, preden se je vspela do starorimske bazilike, ktera se je na jutrovm kmalo v vsi svoji krasoti pokazala v bizantskem obočnem slogu. Gosp. pisatelj razpravlja vsak slog posebej, kterelega s potrebnimi, jako jasnimi in krasnimi obrzci pojasnuje. Temeljito razpravljeni ti sledé romanski, gotski in renesanski slog. Oceno tega zlatá vrednega dela prepuščamo večjemu peresu kakega strokovnjaka; kolikor nam je pa kot lajikom soditi mogoče, lahko rečemo, da je to knjiga, ki bo vsaki knjižnici na kras, pisatelju na čast, našemu narodu pa na ponos. Cena ji bo primerna vsebini, vendar nam ni še znana. —k.

Domače novice.

(V bogoslovje) oglašá se pri nas od leta do leta manj osmošolcev. Letos prosilo je za sprejem trinajst kandidatov, od katerih jih le pet Ljubljanski veliki gimnaziji pripada. Več veselja do duhovskega stanu imajo mladenči na Českem, kjer jih je za sprejem v Budějoviško semenišče več nego sto prosilo. Ker nimajo za tolikanj kandidatov niti prostora niti sredstev, jih mnogo niso sprejeli. Nekteri tistih so se obrnili do našega knezoškofa za sprejem v Ljubljansko bogoslovje.

(Prihodnji torek), 1. septembra, ima „Katoliška družba“ zadnjikrat za letos na Rožniku sv. mašo za družbenike zjutraj ob polušestih, po sv. maši pa navadno darovanje za uboge, podpirane od Vincencijevega društva.

(Grozen je bil današnji dan) že takoj zjutraj, ko se je komaj dobro porodil. Okoli 7. ure stemui se h krati po celem mestu, kakor bi bilo solnce mrknilo in takoj na to vsuje se gosta ploha, kar jo je le doli moglo. Bila je tako gosta, da se iz najbližnje sosesčine ni videlo, kje da grad stoji. Vmes se je pa hudo bliskalo in gromelo. Proti osmi uri je nekoliko odleglo, da se je nevihta tem laglje proti deveti, deseti in jednajsti uri zopet z novo močjo znosila. To vam je bil lijak, hujši kakor iz škafa! in gost kakor jesenska Ljubljanska megla. Grad se je zavil popoludne v gosto meglo. Še hujše nego v Ljubljani, dirjal je vihar okoli Iga, kakor so nam pripovedovali kmetje, če so resnico govorili. Ondi je pribučal neki tako hud vrtinec, da je ljudem vozove preobračal. Družina obstoječa iz štirih udov je menda do smrti poškodovana, ravno tako dvoje napreženih konj. Nekega otroka je vihra odnesla in nihče ne vé kam. Kakor smo že rekli, da zraven nismo bili, pač pa so tako ljudje iz Iga v Ljubljano dospevši pripovedovali.

(Ubogi vojaki,) kako jih je pralo! Tako čuješ danes po Ljubljani pomilovati uboge fante naše, ki so zjutraj proti Celovcu odrinili. Odsel je ob 1/2 6 zjutraj Ljubljanski pešpolk baron Kuhn št. 17, ob 1/2 7 pa Tržaški, kralj Milan št. 97. Poslednje je ploha v Šentvidu vjela, kar je bilo še dobro, da so se vsaj nekoliko pred nalivom obvarovali.

(„Kmetom v pomoč“), imenovala se bo knjižica, ki se je sestavila iz vzornih člankov ravno tega naslova, ktere je v Slovenici“ spisoval čast. g. Janez Belec. Cena ji bo tako nizka, da si jo bo lahko vsaka hiša omislila; naj bi posebno kmetiško razumnštvo pridno po njej segalo.

(Sedanji naš podlistek): „Opis Novomeškega okrajnega glavarstva“ ponatisnil se bode tudi posebej v lični knjižici, na kar posebno Dolenjce opozorujemo. Sicer bi pa knjižica tudi Gorenjcem in Notranjcem ne škodovala. Saj svoje domovine človek nikdar pre-dobro ne pozna.

(Kontrolni shod) brambovcv bo v Ljubljani letos 24. septembra zjutraj ob 9. uri v brambovski kosarni na Poljanskem trgu. Taistega se vdeležé vsi brambovci, ki v Ljubljani stanujejo in niso bili pri vajah, ter vsi tisti, ki poslednje leto služijo.

(Zgubila) je neka učiteljica iz Celja včeraj mož-njiček s 25 gold. denarja.

(Dve slovenski ulogi) zavrnila je c. kr. okrajna sodnija v Arvežu na Štajarskem; in se je dotična pritožba pri c. kr. deželni višji sodniji v Gradci zavrnila. Ulogi ste se menda zaradi tega zavrnilí, ker ste bili spisani v novoslovenščini (!), ktere pa cesarski gospodje na Štajarskem še ne razumejo. Kaj nam toraj pomagajo vsi ministri ukazi, ktere je v ti zadevi izdal.

(Kaj bo z dijaško kuhinjo?) Finanministru je začelo hudo „za nohte iti“. Zakej? ... Večina lanských še nadalje prosi pomoči; ponujajo se pa skoraj dan na dan tudi novi, ktere priporočajo taki gospodje, ki vedó, kaj delajo. Kaj je tedaj storiti? Za odgovor naj postavimo tu nekatere resnice. 1. Podpora naše šolske mladine je naš notranji misijon, tedaj čisto domača, domorodna zadeva in potreba. 2. Nam je najpred skrbeti za sedanji čas; za prihodnji zarod naj skrbé zameci, če bodo kaj vredni. 3. Seboj ne bomo nesli nobenega solda. Poiščimo si toraj ktere, ki za nami prinesó kak „Requiescat in pace“, in to kakor vrli duhovni ali pa kakor poštenjaki v družih stanovih. Taki naši usmiljeni bratje bodo gojenci iz dijaške kuhinje. Praša morebiti kdo, če ima kaj sadu dijaška kuhinja? ... Odgovor: Večina je še v brstu in cvetju, kajti stvar je mlada; vendar pa tudi brez sadu ni. Vsaj par bivših podpiranih je bogoslovcev; nekaj njih po novicijatih; več orgljavcev (letos so dovršili zopet 3 podpiranih); tudi nekteri ljudski učitelji (upamo, da nobeden Iš-Karjot ne bode); kacih 6 do 7 naših je vzeti v Alojzijevišče (tudi letos upamo, da bodo nekteri sprejeti); posebno veliko je gimnazijalcev že v višjih razredih. Leta 1881 je bil nekaj bolj redni začetek naše stvari, in bilo je čez 30 podpiranih; izmed teh jih 9 še zdaj pomoč dobiva in so v višjih razredih (v 5.—8. latinski šoli), nekteri pa že pri svojem kruhu: 1 teh (najprvih namreč) je šel v Ameriko, 1 je v semenišču, 4 so orgljavci, 1 ljudski učitelj na Štajar-

skem, 1 živinodravnik, 1 je letos dovršil mornarske nauke (prav moder mladeneč), nekteri si sedaj sami pomagajo ali so drugje pomoč dobili, nekaj jih je šolo popustilo, upamo pa, da „harambaša“ ni nobeden! Nekaj teh je tudi že umrlo, imenito letos 1 Alojzijanec in poprej 1 pripravnik. To tedaj je cvet in sad prvega začetka; o nadaljenih bi se moral še le pregled delati. Iz tega vidijo prijatelji in dobrotniki, da je naše početje kaj podobno — ali ne — notranjemu domačemu misijonu? ... Če pa kdo tudi ni te misli, naj le pošlje pri vsem tem par grošev; — minister dá vsakemu nezmotljivo zagotovilo, da bo imel več od tega, kakor pa, da bi se po njegovi smrti sorodniki za-nje med seboj lasali, ali celo še njega v grobu kleli, „quod probatum est“.

(„Dan.“)

(S Hotedršice) se nam poroča od danes: Zjutraj ob 6. uri 55 m. nastala je strašanska nevihta. Vihar je strehe odkrival, vezane kozelce podiral, drevje ruval da je bilo vseh strah in groza. Škoda je velika: (Dopis prihodnjič.)

Razne reči.

— Grof Taaffe menda že zdavnej ni bil tako dobre volje, kakor v Kromerizi na cesarskem shodu. Da je duhovit, to so mu tudi njegovi najbolj strastni sovražniki priznali; v Kromerizi mu pa te duhovitosti niti ploha ni mogla vničiti. Posebno hudo je bilo med sprevedom, ktere ga si je grof Taaffe pred grajskimi vrati stojčč ogledaval. Nek časnikar razpel je dežnik nad ministrom: „O hvala lepa, ugovarja le-ta, nisem navajen pod varstvom časnikarstva živeti.“ „Ekscelexenca, poglejte vendar, kako cedi!“ — „Kakor uvodni članki po listih proti meni, s čemur pa nikakor nečem reči, da bi bili vodeni!“ odvrne ministerski predsednik. Vidoč kmetice, ki so dežnike zdaj zaprte in kmalo zopet odprte imele, je rekel grof Taaffe: „Kako so pač spretni te ženice s svojimi dežniki. Človek bi mislil, da to niso Hanakinje, temveč iz Solnograda, kjer že vsak človek z marelo na svet pride in Solnograd sam ima 16.000 prebivalcev in 17.000 marek.“

— Otočje Karolinsko, za ktero se sedaj prepirajo Španjoli z Nemci, obsega 24 skupin in kakih 500 otokov, ki so dolgi 450 in široki 100 leguas (1 španjska milja = 6687 m.) z morjem, ki je obdajajo, obsega n. pr. 45.000 □ leguas. Prva naznanila o teh otokih imamo od portugalskega mornarja Diego de Roche od l. 1525, ki je imenoval je: „Sequirra-otočje“. Leta 1686 je najde španjski mornar Francisco Lezcano velik otok, ki ga je imenoval kralju Karolu II. na čast „Karolina“, otočje Mariansko, ki je od tod bolj na sever se je imenovalo „Mariansko otočje“ po Mariji de Avstrija, soproga Filipa IV. Po otoku, ktere ga je najdel Lezcano dobilo je ime vse otočje. Jezuitje iz Manile so se namenili oznanovati tam sv. evangelj in leta 1710 podali so se tje na barki, ktero je vodil Franc de Padila. Ekspedicija ni bila srečna. Še dvakrat so poskusili brezuspešno. Leta 1733 se je tje podal O. Cantava, a bil je tam umorjen. Odsihdōb se prištevajo Karoline k španjskemu posestvu. Kar se historiskega prava tiče, upira se le-to na slavno papeževo pismo Aleksandra VI., o tem časi, ko je cesar Karol Maluko prodal Portugizom. Karolinski otoki so bili tačas, ko so bili najdeni (po pismu papeža Aleksandra VI.) že španjska lastnina, in ker odsihmal ni nihče temu oporekal, tako je brezdvomno, da so lastnina španjske krone. Meseca februarja 1885 je obiskala španjska ladja „Velasco“ to otočje, zasidrala se je v Yap-u, kamor sta sedaj šla vojna parnika „San Quintin“ in „Manila“, še preden se je začel diplomatski prepir z Nemčijo. — Tako govore Španjoli. Nemci temu ugovarjajo ter pravijo, da zarad tega še ni dokazano, da bi bili otoci res španjska lastnina ter pravijo: papež Aleksander VI. je umrl l. 1503, še preden so bili Karolini najdeni. Tisto pismo ne more imeti postave veljave, ker sicer bi samo Portugizi in Španjoli imeli pravice do naselbin po drugih delih svetla.

Telegrami.

Praga, 29. avgusta. Kraljevodvorski izgredi provzročili so posebno v Liberci velikansko razdraženost med priprostim narodom. Nemška sodrga jela se je zbirati večeraj in predvečerjem pred ondašnja „Češko Besedo“ (čitalnico), in je tri okna pobila. Pretepli so menda tudi jednega črkostavca. Zbirali so se skoraj sami rokodelski pomočniki. Redarji so se odločno postavili. Druzih nerodnosti do sedaj ni bilo, ker je redarstvo takoj v veliki meri za red poskrbelo.

Marseille, 28. avgusta. Včeraj 31 ljudi pomrlo.

Toulon, 28. avgusta. V poslednjih 24 urah pomrlo je 34 ljudi za kolero.

Madrid, 28. avgusta. Včeraj zbolelo je 4700 ljudi za kolero, pomrlo pa 1430.

Tuji.

27. avgusta.

Pri **Maliču:** Rosenwasser, Spitz, Gerstendorfer in Schwarz, trgovci, z Dunaja. — Krajnich, trg pot., s soprogo, iz Gradca. — Profesor V. Schiff, ravnatelj; Holzer, zasebnik, iz Gorice.

Pri **Stonu:** Baron V. Accurti, zasebnik, s sinom, iz Petrograda. — Fortunata Revera, zasebnica, z nečakinjo, iz Genova. — Dr. Gašpar Schwarz, zdravnik, s soprogo; Ad. Rosenbaum, trgovec, z Dunaja. — Gothart Schreiner in Josip Gortana, trgovca, iz Welsa. — Emil Mandler, gostilničar, s hčerjo, iz Gorice.

Pri **Tavčarji:** Henrik Villars, zasebnik, iz Angersa. — Josip Hofmann, trgovec, iz Frankfurta n. M. — F. Roth, trgovec, z Dunaja. — Ivana Iser, kramarica, iz Karlova. — Dr. J. Klemenčič, k. sodn. pristav, s soprogo; Josipina Klemenčič, iz Varaždina. — Josip Čanič, o. k. poročnik, iz Pulja. — Ogoreutz, zasebnik, iz Kranja.

Pri **Južnem kolodvoru:** Leop. Goldstern, fotograf, iz Trsta.

Dunajska borza.

(Telegrafočno poročilo.)

29. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 75 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 40 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ 95 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 80 „
Akcije avstr.-ogerske banke	870 „ — „
Kreditne akcije	288 „ 10 „
London	124 „ 50 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 85 „
Ces. cekini	5 „ 89 „
Nemške marke	61 „ 10 „

LEOPOLD TRATNIK,

poprej

Matej Schreiner,
izdelovalec cerkvenega orodja
in posode,
v Ljubljani,

Sv. Petra cesta šte. 27.

Prečastiti duhovščini in p. n. gospodom cerkvenim predstojnikom priporoča svojo že staro, daleč okolo dobro poznano

delavnico cerkvenega orodja.

Zdaj izdeluje se vse prav lepo in močno, po novih obrisih in modelih; vse orodje bode izdelano v zlogih primerno cerkvam, n. pr. gotičnem, romanskem itd.; tudi imam v zalogi več reči izdelanih, kot monštrance, kelihe, lampe, križe za bendera in altarje, svečnike mnogovrstne velikosti, dobro posrebrene, tudi izdelujem rumene, „kakoršne kdo želi; staro cerkveno orodje bode na novo pozlateno in posrebreno; strelovodi, ker morajo večkrat pozlateni biti, se v ognju pozlaté.

Priporočam tudi svojo

ново napravo za posrebovanje.

Sprejemajo se vsakojake kovine za posrebre-nje, pozlačenje, ponikljeenje, pobakrenje itd. Žlice, noži in vilice iz kitajskega srebra posrebrujejo se pri meni vstrajno in dobro. Srebrne reči osnažim, da so kakor nove.

Poprave v stroko spadajoče izvršujem točno in jake poceni.

Ponikljevanje se posebno priporoča pri železu in jeklu, ktere ga se potem ne prijema rja in prav lepo izgleda.

Naročena dela izvršujejo se v vsakršnem slogu natančno po nakazanem obrisu točno in kar mogoče po nizki ceni.

☛ Za dobro pozlatenje in srebreenje je garantirano. (9)

Franc Christofov (2)

**leskeči lak za
tlak po sobah
brez duhu,**

tudi se takoj posuši.

Se vled svojih dobrih lastnosti in zarad svojega lahkega dela posebno priporoča tistemu, kdor si hoče sam tla položiti (lakirati). Soba je že v dveh urah za rabo. Dobi se v raznih barvah, ter pokrije tlak kakor vsaka olinata barva, ali pa le samo leskeč brez vsake barve.

Uzorni namaz in poduk za rabo dobiva se po zalozgah.

Franc Christof,
Berolin in Praga,

izumnik in edini izdelovatelj pravega leskečega laka za tlak po sobah.

Edino pooblašena zaloga za Ljubljano in okolice pri Jan. Luckmannu.

A. OREHEK,
krojač civilne in vojaške oprave

v Ljubljani,

na kongresnem trgu hiš. šte. 14

(nasproti nunski cerkvi), (1)

priporoča svojo dobro izbrano

zalogo blaga za gospode

po najnižjih cenah.

On je pripravljen p. n. gospodom naročnikom uzore ali oblike na dom pošiljati, da si po želji izberó. — 20% ceneje kakor drugod izdeluje vsakovrstno obleko po izvolji in okusu častitih p. n. naročnikov; podpisani sprejemlje tudi suknjo v izdelovanje oblek in se priporoča prav mnogobrojnim naročbam.

Obenem se spoštljivo priporoča prečst. duhovščini za izdelovanje duhovskih talarjev od navadnih do najboljših.

Lekarna Trnkóczy-ja,

zraven rotovža v Ljubljani,

priporoča in razpošilja s poštнім povzetjem

Marijaceljske kapljice

za želodec,

**MARIA-ZELLER
TROPFEN
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKOCZY
LAIBACH 1 STÜCK 20.**

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvršen uspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srea, zabasanje, gliste, boleznai na vratci, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gold.

☛ **Svarilo!** Opozarjamo, da se tiste istinite Marijaceljske kapljice dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri U. pl. Trnkóczy-Ju. Razpošiljava se le jeden tucat.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žicah, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu Trnkóczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski boleznai na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnila se na naš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit uspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki boleznai priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najprisrčnišo zahvalo, zvesem spoštovanjem vdani

Franc Jug,

(10) posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vrtaból, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči sokli in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

jetrno **DORSCH** olje,

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljuje, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kricistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

☛ Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo. ☛

Naročila z dežele izvrše se takoj

v lekarni Trnkóczy-ja

zraven rotovža v Ljubljani.